

De Poorteriej

Klein theater met groots geluid

Vorig jaar vierde De Poorteriej in Zaltbommel het 25-jarig bestaan, eind dit jaar staat Hoofd Techniek Boudewijn Rensen diezelfde mijlpaal te wachten. We spraken hem en technisch medewerker Mark van den Heuvel over het reilen en zeilen van het Zaltbommelse Theater. Dan blijkt onder andere dat het theater over een bijzonder geavanceerd geluidssysteem beschikt én dat er een verbouwing aan zit te komen. "We zijn een klein theater dat qua techniek wel is meegegroeid, maar dat qua ruimte en logistiek echt aan zijn plafond zit. Maar als het goed is en dat hopen we, komt daar binnenkort verandering in."

Boudewijn Rensen is zo iemand die het vak 'Theatertechnicus' enkel en alleen in de praktijk heeft geleerd. Gewoon gereageerd op een personeelsadvertentie, kort na de opening van De Poorteriej in 1983. "Ik had totaal geen theater-technische achtergrond en kende de theaters alleen van mijn bezoeken aan voorstellingen. Maar goed, dat was geen enkel probleem, het vak leerde

je in de praktijk wel." In die tijd stond buiten de 'amateurdingetjes' om ook nog maar een voorstelling of 25 per seizoen op de planken. Langzaam maar zeker is dat door de jaren heen gaan groeien. Rensen: "Er werden hier in die begintijd al wel heel veel dingen afgemonteerd. Grote namen als Paul van Vliet en Herman van Veen waren dan een week of twee te gast bij De Poorteriej. De boel werd

hier dan technisch verder afgemonteerd en daarna gingen ze het land in. Er waren op die manier behoorlijk wat vaste clubjes die dat hier kwamen doen – dingen die er nu absoluut niet meer in zouden kunnen."

Geen vrijwilligers

In De Poorteriej wordt gewerkt met een Management Team, waarin directie, Hoofd Facilitaire Dienst en Hoofd Techniek een plaats hebben. "Maar er zit ook behoorlijk wat overlap in onze taken", legt Rensen uit. "Je helpt elkaar, vult elkaar aan en dat maakt het ook zo afwisselend. Ikzelf ben de enige fulltime technicus, mijn technische collega Mark van den Heuvel is voor 24 uur vast in dienst via de Wajong-regeling. Daarnaast zijn we bezig een collega om te scholen naar de techniek, zij gaat voor 20 uur werken. Verder werken we met vijf oproepkrachten. We hebben er bewust voor gekozen om niet met vrijwilligers te gaan werken. Nu hebben we jongens die buiten hun vaste baan om nog steeds als oproepkracht willen fungeren. Dat doen ze echt niet voor het geld – rijk word je er namelijk niet van – maar ze komen in de weekenden en dergelijke graag nog helpen, vooral voor het plezier eigenlijk."

Geluid

VANDERLINDENGeluid uit Rossum is verantwoordelijk voor de installatie van het Duran Audio B.V. geluidssysteem (Axys Target System) in De Poorteriej. Een systeem dat inmiddels twee seizoenen in gebruik is en eigenlijk té geavanceerd is voor een theater van dit formaat. Eelco Coster (VANDERLINDENGeluid) legt uit hoe dat komt: "Wij zijn al van begin af aan betrokken bij De Poorteriej en doen ook al sinds jaar en dag zaken met Duran Audio B.V. Gerrit Duran wilde die ruimte een keer gebruiken voor demo's, om te laten zien aan potentiële klanten. Vervolgens vonden ze het 't beste om het allemaal te laten staan, zodat iedereen er plezier van heeft. Zij kunnen er vaker demo's geven en De Poorteriej heeft op deze manier een supersysteem. Een fraai stuk sponsoring dus eigenlijk." Ook het oude systeem was door VANDERLINDENGeluid geïnstalleerd, maar dit was wel even wat anders: "Het was best spannend, omdat dit de eerste keer was dat het op zo'n locatie werd toegepast. Ook voor de mensen van De Poorteriej was het natuurlijk nieuw en die kregen ineens een hoop mensen over de vloer, ook voor het afregelen en dergelijke. Natuurlijk is het nu een beetje 'overdone', zie het maar als veel te grote banden op een kleine stadsauto, maar het resultaat is super."

Het systeem omvat:

2 x Axys Target B-215

8 x Axys Target U-16

4 x Axys UFM 265 monitor

2 x Axys Repro-II op statief

Tekortkomingen

Mark van den Heuvel is inmiddels aangeschoven aan tafel. Hij is bezig aan zijn achtste seizoen bij De Poorteriej. De theatertechniek heeft hij van huis uit meegekregen. "Mijn ouders hebben altijd in theaters getourd en ik ging altijd mee. Ik ben letterlijk opgegroeid met het slapen in deksels van mengtafels en dergelijke", lacht hij. De sfeer in De Poorteriej omschrijft hij als gastvrij. "We hebben hier gewoon tekortkomingen, maar die kunnen we redelijk compenseren met gastvrijheid en sfeer. Mensen moeten zich thuis voelen. Dat kan al in kleine dingetjes zitten, al is het maar een kopje koffie bij binnenkomst. Je moet geen onderscheid maken tussen artiest en techniek en dus niemand op een voetstuk plaatsten. In De Poorteriej is iedereen gelijk." Qua ruimte en logistiek zijn er de nodige tekortkomingen bij De Poorteriej, beaamt het tweetal: "De zaal is redelijk oud, we hebben ook geen kap en soms moet je wat sjoemelen om het er allemaal in te krijgen", vertelt Rensen. "Dat vergt een mate van creativiteit, maar we zorgen uiteindelijk altijd wel voor een goede en veilige oplossing. Het zit 'm meer in de beperkingen in

de dimmercapaciteit en dergelijke. Lichtplannen dienen regelmatig creatief aangepast te worden, maar altijd in goed overleg met de gezelschappen natuurlijk. Dat is een kwestie van op tijd communiceren en niet pas wanneer ze daadwerkelijk hier in het theater staan. Wij zijn ook geen jongens die bijvoorbeeld gaan eten als het werk nog niet klaar is. Eerst moet alles op orde zijn en je merkt dat die instelling gewaardeerd wordt. Anders kwamen ze natuurlijk ook niet steeds terug."

Verbouwing

Technisch gezien is er door de jaren heen veel aangepast om De Poorteriej werkbaar te houden. "Je moet toch mee met de moderne maatstaven", zegt Rensen daarover. "Als het goed is vindt over zo'n 1,5 jaar een verbouwing plaats, waarbij ook behoorlijk uitgebreid moet gaan worden. Het is voornamelijk het toneelgebied dat dan op de schop moet gaan. We willen bijvoorbeeld meer zijtoneel en zouden ook graag wat omhoog gaan. Een kap zal er nooit opkomen, in een vestingstad mag je namelijk niet zoveel omhoog, maar een meter of twee erbij zou moeten kunnen. We zouden dan met een combinatie van een loopgrid met takel-trekjes ertussen prima kunnen werken. We hebben gewoon meer ruimte nodig. Soms als er een trailer komt dan weet je nog maar amper waar je alle kisten en dergelijke moet laten. Dan is het stapelen of terug de vrachtwagen in." Mark van den Heuvel vult aan: "Het laden en lossen valt soms sowieso niet mee. We hebben wel een dockshelter, maar het is klein en de hoek die je moet maken is verre van ideaal met grote decorstukken bijvoorbeeld." Ook de dimmercapaciteit mag volgens Boudewijn Rensen worden opgeschroefd. "We hebben nu 36 kringen licht, dat moet minstens verdubbeld gaan worden. We beschikken wel over één van de meest

geavanceerde geluidssystemen, van Duran Audio B.V. (zie kadertekst, red.). Echt een geweldig systeem dat we zelf nooit zouden kunnen betalen. Daarmee zijn we echt onderscheidend. Ook op andere gebieden zijn we onszelf nu aan het oriënteren, neem alleen al ethernet en dergelijke. Die verbouwing zal wel doorgaan en dan moet je de boel dus gaan invullen. Uiteraard willen we dan zo hoog mogelijk gaan inzetten en dan zien we uiteindelijk wel wat het wordt."

Vrijheid

De organisatie binnen De Poorteriej is klein, een groot voordeel voor Rensen: "Je hebt daarom ook afwisselend werk. Ik zou ook niet willen dat ik nooit meer op de vloer zou komen. Ik hoor van jongens van grote schouwburgen dat ze daar nauwelijks nog komen, die zijn echt alleen nog maar aan het managen en het plannen van achter een bureau. De afwisseling, de sfeer en de vrijheid maken het voor mij mooi om hier te werken." Voor Mark van den Heuvel geldt in grote lijnen hetzelfde: "De vrijheid is belangrijk. Je doet dingen op je eigen manier en met je eigen creativiteit. Bovendien zijn nooit twee dagen hetzelfde. Ook al blijft een voorstelling hier een week lang staan, dan is het nog elke dag anders." De momenten van bevrediging zitten 'm voor Boudewijn Rensen vooral in het eind van de avond: "Als het klaar is, we een goede voorstelling hebben gehad en de trailer weer op slot zit. Voor de sfeer in De Poorteriej is het vervolgens tekenend dat de jongens dan vaak nog een uur blijven zitten." Voor Mark geldt dat ook: "Het is heel prettig wanneer je een ingewikkelde voorstelling hebt gehad en dat je er dan 's avonds eindelijk naar kan kijken en dat het goed gaat. Dat is echt een moment van voldoening: we hebben het toch weer voor elkaar gekregen met zijn allen."